

از اینجا تا بخارا لاله باشه

کتابداری، آرشیو و نسخه پژوهی :: نشریه کتاب ماه ادبیات :: مهر ۱۳۷۹ - شماره ۳۶

صفحات : از ۷۱ تا ۷۱

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/36565>

تاریخ داندلود : ۱۴۰۲/۰۱/۲۴

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و برگرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- از بازار تا لاله زار (یادهای کودکی)
- از شیراز تا بخارا و غزنین
- اصلاحات در امپراتوری عثمانی (از عصر لاله تا عهد تنظیمات)
- بررسی تاریخی بخارا و سمرقند از ورود مسلمین تا پایان عهد امویان (۴۱ - ۱۳۲ ه.ق)
- خوانشی از تجربه شهری در خیابان‌های استانبول تا پرتغال زنی ذهنی در خیابان‌های تهران نمونه موردی: استقلال استانبول، لاله زار تهران
- گزارش: از کلک تا بخارا
- خاندان منغیته در امارات بخارا (از برآمدن تا آمدن روسیه)
- نظام قضایی بخارا از تشکیل حکومت منغیت تا تسلط روسیه (۱۱۶۶ - ۱۲۸۵ق/۱۷۵۳ - ۱۸۶۸م)
- از ثبت جهانی یزد تا شب فرهنگی بخارا
- لاله زار - عرصه تفرج، از باغ تا خیابان - شکل گیری خیابان به سبک اروپایی در دوره ناصرالدین شاه -

بود که جریان ادبی ایجاد کرد، جریان ادبی خود به خود روی نداد، این نکته مهمی است حال من می‌خواهم ببینم که در مقاومت عربی ادباء یا آثار فرهنگی آنها در میادین و در استقامت نقش فعالی دارند یا دارای نقشی منفعل و گیرنده هستند؟

□ من فکر می‌کنم هر انقلابی قبل از اینکه به پیروزی برسد، در پس آن اندیشه‌ای نهفته است که منجر به خلق فرایند انقلاب می‌شود، امام خمینی با سخنرانیها، راهنماییها و دعوتهای خود، اندیشه‌ای را ارائه کرد و تمام اقشار جامعه را به تحرک و نشاط در این زمینه سوق داد، این تفکر بعد ملی و سراسری به خود گرفت و بعد انقلاب رخ داد و به پیروزی رسید، پیروزی انقلاب مبتنی بر اصول مختلفی چون فرهنگی، اخلاقی، سیاسی، فکری و... در سطح گسترده‌ای بوده و تنها به یک قشر خاص خلاصه نمی‌شود بلکه بعد اجتماعی - سیاسی دارد که همه اقشار جامعه را دربرمی‌گیرد و دستاوردهای مختلفی - با توجه به واکنشهایی که در جامعه صورت می‌گیرد در تولیدات، عمران و نیز بازتابهای اجتماعی - فرهنگی، سیاسی و فکری که حالا یا له یا علیه آن بوجود می‌آید - در پی دارد، این فرایند باعث ایجاد یک رابطه جدلی مستمر و پابرجا می‌شود. در این میان اگر ما بخواهیم که روح عدالت و خیرخواهی که در پس هر عمل انقلابی نهفته است، ادامه داشته باشد، باید به اهداف، اصول و دیدگاه‌های مهمی دست یابیم و بعد به بررسی و تحلیل آنها بپردازیم که هدف انقلاب حالا انقلاب اسلامی یا هر انقلاب دیگری چیست؛ رفع ظلم، تحقق عدالت، تأمین آزادی، فراهم‌آوری آسایش مردم، استقلال کشور و تحقق هدفهای برجسته‌ای چون آزادی اندیشه و بیان. حال اگر انقلاب ایران یا هر انقلاب دیگری این اهداف را تأمین نکند، نیاز به یک انقلاب اصلاحی بر انقلاب خود دارد. اما اگر بتوانیم این اهداف ارزشمند و اساسی را برآورده سازیم پس یک فرایند خوبی در بعد اندیشه و تفکر ایجاد کرده‌ایم که می‌توان از این فرایند در توسعه و گسترش اندیشه استفاده کنیم.

من اعتقاد دارم که باید به تجدیدنظر در معیارها و اهداف خود بپردازیم تا نظریات و دیدگاه‌هایمان دچار

انحراف نشود و خود نیز به تبع آن در گمراهی نیفتیم و اهداف حقیقی خود را بشناسیم و توجه و تجدیدنظر درباره آنها را سرلوحه کار خود قرار دهیم. چرا که جوهر و افق آزادی و تجدیدنظر درباره آن در ارتباط دائم با بیداری اندیشه است و اگر ما معرفت و بیداری خود را افزایش دهیم، افق آزادی بیشتر نمایان خواهد شد و حقوق مردم و آزادیهای عمومی و... تحقق پیدا خواهد کرد. حالا با توجه به مسائلی که اشاره کردم، ما نیاز به معیارها و التزام به ارزشها و احترام به هموع خود داریم، اگر به هموع خود به عنوان غیرذیحق در کشور نگاه کنیم پس باید منتظر انقلاب علیه انقلاب باشیم، چرا که او احساس خطر خواهد کرد و در نتیجه دست به تحولاتی خواهد زد. اما اگر او را شریک و یار خود بدانیم او احساس آزادی، مسؤولیت و احترام خواهد کرد. پس لازم است مساوات، عدالت، آزادی، احترام به دیگران، احترام به اصول اساسی را مبنای کار خود قرار دهیم.

همچنین توجه به هویت به معنای عمیق آن که در عقاید دینی، زبان و... وجود دارد و سنتها و رفتارهای اجتماعی خاص که در جامعه وجود دارد ضروری است. ما باید در مفهوم کلی درصدد بسط و تقویت این هویت باشیم و آنرا از دست ندهیم و یک توده به هم پیوسته باشیم، حال اگر هویت ما امریکایی، فرانسوی، روسی، چینی و... باشد فرقی نمی‌کند و همه ما بشریم و دارای ابعاد مشترکی هستیم، مهم هویت است که باید اساس و پایه قرار گیرد.

■ در مورد ارتباط و روابط متقابل در سطح نویسندگان، شما چه پیشنهاد و نظری دارید؟

□ طبعاً ما از این پیشنهاد استقبال می‌کنیم و معتقد به پی‌ریزی و ایجاد قوانین و اصولی برای این پیشنهاد هستیم و روابط دوجانبه را برای ارتقاء کیفی آثار خود ضروری می‌دانیم و همچنین از نویسندگان ایرانی دعوت می‌کنیم به این روابط متقابل توجه ویژه‌ای داشته باشند.

■ ما هم در پایان از شما تشکر می‌کنیم و از اینکه از ایران نیز نویسندگانی به این سمینار دعوت کردید سپاسگزاریم. سوالات زیادی داشتیم ولی با توجه به ضیق وقت آنرا موکول به زمان دیگری می‌کنیم.

از اینجا تا بخارا لاله باشد

رحیم مسلمانیان قبادیانی

انتشارات بیستون، چاپ اول: ۱۳۷۹

در یک نگاه

از اینجا تا بخارا لاله باشد گزیده‌ای است از مجموعه دوبیتی‌های مردمی تاجیک که به کوشش پروفیسور رحیم مسلمانیان قبادیانی گرد آمده است. دفتر حاضر با مقدمه‌ای از پروفیسور قبادیانی با نثر و لحن تاجیکی همراه است که در آن تعریفی از دوبیتی و شعر فارسی تاجیکی و نیز ویژگی‌های اشعار مجموعه حاضر دیده می‌شود. گردآورنده را اعتقاد بر این است که دوبیتی در مجموع از ساده‌ترین انواع شعری به‌شمار می‌آید، به‌ویژه دوبیتی‌های مردمی به اندازه‌ای ساده‌اند که گاه حرف یا هجایی کاسته یا افزوده می‌شود. وی دوبیتی را همانند رباعی، گسترده‌ترین نوع شعری میان تاجیکان می‌داند و در برشمردن ویژگی‌های اشعار کتاب به این موارد اشاره می‌کند:

«جغرافیای دوبیتی‌های مردمی تاجیکی را می‌توان نقشه جغرافیای ایران زمین تاریخی دانست»؛ «اگر عموماً دوبیتی‌ها ساده‌اند، دوبیتی‌های عامیانه ساده‌ترند... و از کمال سادگی به خنده کودک می‌ماند و در گوارایی نسیم وطن است»؛ «میان دوبیتی‌های مردمی گاهی سروده‌های شاعران نیز احساس می‌شوند، اما در شکل‌های پیراسته با ذوق عامیانه و «دوبیتی‌هایی هستند که همانند یکدیگرند، با اندکی تفاوت» و چند ویژگی دیگر.

گفتنی است در نقل این دوبیتی‌ها ترتیب الفبایی رعایت شده و با خواندن آنها به پیوند و آمیختگی فرهنگ تاجیکی و فارسی بیشتر پی می‌بریم. این کتاب برای نخستین بار در تهران از سوی نشر بیستون به چاپ رسیده و شامل ۵۴۱ دوبیتی است که به نمونه‌ای از آنها اشاره می‌کنیم:

سر کوه بلن فریاد کردم!

امیرالمؤمنین را یاد کردم!

امیرالمؤمنین! یا شاه مردان!

بلا را از سر راهم بگردان!